

- [10] WCISŁO H. 1968. Further studies in experimental hybrids within *Caltha palustris* L. s.l. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **11**: 87–103.
- [11] WCISŁO H. 1970. Karyological studies in Polish representatives of *Spadiciflorae*. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **13**: 79–89.
- [12] SKALIŃSKA M., JANKUN A., WCISŁO H. et al. 1971. Further studies in chromosome numbers of Polish Angiosperms. Eight contribution. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **14**: 55–102.
- [13] WCISŁO H. 1972. Karyological studies in *Symphytum*. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **15**: 153–164.
- [14] POGAN E., WCISŁO H. 1973. Studies in *Ranunculus ficaria* L. I. Karyological analysis of *R. ficaria* ssp. *bulbifer* (Marsden-Jones) Lawalrée and *R. ficaria* ssp. *calthifolius* (Rchb.) Arc. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **16**: 135–143.
- [15] POGAN E., WCISŁO H. 1974. Studies in *Ranunculus ficaria* L. II. Further karyological studies. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **17**: 165–173.
- [16] POGAN E., WCISŁO H. 1975. Studies in *Ranunculus ficaria* L. III. Karyotype analysis. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **18**: 79–99.
- [17] SKALIŃSKA M., JANKUN A., WCISŁO H. et al. 1976. Further studies in chromosome numbers of Polish Angiosperms. Eleventh contribution. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **19**: 107–148.
- [18] WCISŁO H. 1977. Chromosome numbers within the genus *Polygonum* L. s.l. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **20**: 153–165.
- [19] WCISŁO H. 1977. Observations on leaves galls of *Tilia cordata* Mill. induced by *Eriophyes tiliae*. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **20**: 147–152.
- [20] POGAN H., WCISŁO H., JANKUN A., et al. 1980. Further studies in chromosome numbers of Polish Angiosperms. Part XIII. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **22/1**: 37–69.
- [21] POGAN H., WCISŁO H., IZMAIŁOW R., PRZYWARA L., et al. 1980. Further studies in chromosome numbers of Polish Angiosperms. Part XVI. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **24**: 159–189.
- [22] POGAN E., WCISŁO H. 1981. Studies in *Ranunculus ficaria* L. IV. Cytoembryological studies. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **23**: 37–54.
- [23] WCISŁO H., POGAN E. 1981. Cytoembryological aspects of reduced seed setting in *Ranunculus ficaria* L. subsp. *bulbifer* (Marsden-Jones) Lawalrée. *Acta Soc. Bot. Pol.* **50**: 255.
- [24] POGAN E., WCISŁO H. 1983. Studies in *Ranunculus ficaria* L. VI. Cytoembryological analysis of triploids from Poland. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **25**: 43–55.
- [25] WCISŁO H. 1983. Cytological observations on *Campanulaceae* from Poland. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **25**: 1–13.
- [26] POGAN E., WCISŁO H. 1986. Studies in *Ranunculus ficaria* L. VII. Additions to chromosome numbers. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **28**: 87–92.
- [27] POGAN H., JANKUN A., MAŁECKA J., WCISŁO H., et al. 1986. Further studies in chromosome numbers of Polish Angiosperms. Part XIX. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **28**: 65–85.
- [28] WCISŁO H. 1987. Chromosome numbers in certain Canadian plants. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **29**: 19–30.
- [29] POGAN H., JANKUN A., WCISŁO H., et al. 1988. Further studies in chromosome numbers of Polish Angiosperms. Part XXI. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **30**: 119–136.
- [30] POGAN E., WCISŁO H. 1989. Cytological investigations on *Hieracium pilosella* L. from Poland. I. Karyological studies. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **31**: 19–28.
- [31] POGAN E., WCISŁO H. 1989. Embryological analysis of *Hieracium pilosella* L. from Poland. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **37**: 53–61.
- [32] POGAN E., WCISŁO H. 1989. A list of chromosome numbers of Polish Angiosperms. II. *Acta Biol. Cracov. Ser. Bot.* **37**: 103–172.

**UDZIAŁ W PRACACH ZESPOŁOWYCH NAD
KARIOLOGIĄ FLORY POLSKI**

- [33] SKALIŃSKA M., et al. 1949/1950. Studies in chromosome numbers of Polish Angiosperms. *Acta Soc. Bot. Pol.* **20**: 45–68.
- [34] SKALIŃSKA M., CZAPIK R., PIOTROWICZ M. et al. 1959. Further karyological studies in Polish Angiosperms. *Acta Soc. Bot. Pol.* **28**: 487–529.
- [35] SKALIŃSKA M., PIOTROWICZ M., SOKOŁOWSKA-KULCZYCKA A., et al. 1961. Further karyological studies in Polish Angiosperms. *Acta Soc. Bot. Pol.* **30**: 463–489.

**ROCZNICE JUBILEUSZE
ANNIVERSARIES, JUBILEES**

**PROFESOR DR HAB. KAZIMIERZ ZARZYCKI
JUBILEUSZ 70-LECIA**

**Professor Kazimierz Zarzycki
Jubilee of his 70th birthday**

Kazimierz Zarzycki, szeroko znany i ceniony ekolog-geobotanik, urodził się 18 grudnia 1930 roku w niewielkiej miejscowości Kolonia Łucka k. Lubartowa na Lubelszczyźnie. Tam uczęszczał do szkoły podstawowej. Szkołę średnią, która znajdowała się w Lubartowie, ukończył zdając egzamin dojrzałości w 1949 r. Zainteresowania przyrodnicze zdecydowały o wyborze studiów. Studiował na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1949–1953. W czasie studiów słuchał wykładów z botaniki i fitosocjologii swego przyszłego Mistrza, profesora Bogumiła Pawłowskiego. Wykłady te oraz zajęcia terenowe prowadzone przez profesora rozbudzały coraz bardziej zainteresowania botaniczne studenta-leśnika.

(fot/phot. M. Krywult)

Pracę magisterską wykonał Kazimierz Zarzycki pod kierunkiem prof. Pawłowskiego. Dotyczyła ona zarażania zwirowisk karpackich rzek na przykładzie Skawicy i Skawy. Tytuł magistra-inżyniera leśnictwa uzyskał na Wydziale Leśnym UJ w 1953 r. W latach 50. obowiązywał po skończeniu studiów tzw. nakaz pracy. K. Zarzycki miał więc objąć stanowisko leśniczego w lasach koszańskich. Niechybnie znalazłby się tam, gdyby nie interwencja prof. Władysława Szafera, ówczesnego dyrektora Zakładu Botaniki (obecnego Instytutu Botaniki) PAN w Krakowie. Wyjechał on w Ministerstwie Leśnictwa zmianę decyzji dotyczącą zatrudnienia K. Zarzyckiego. Zamiast stanowiska leśniczego na północy Polski, otrzymał stanowisko asystenta w Krakowie, w świeżo powołanym przez władze PAN Zakładzie Botaniki. Tu zaczęła się jego błyskotliwa i szybka kariera naukowa. W roku 1960 K. Zarzycki uzyskał stopień doktora nauk biologicznych, nadany mu decyzją Rady Naukowej Instytutu Botaniki PAN. Przedstawiona rozprawa dotycząca zróżnicowania roślinności łąk kośnych w dolinie Wisły pod Krakowem w zależności od wahan poziomu wód gruntowych, była wykonana pod kierunkiem prof. B. Pawłowskiego. Stopień doktora habi-

litowanego uzyskał K. Zarzycki w 1965 r. na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UJ na podstawie kolokwium i rozprawy habilitacyjnej na temat lasów Bieszczadów. Tytuł profesora nadzwyczajnego został mu nadany przez Radę Państwa w 1973 roku, a profesora zwyczajnego w 1991 r.

K. Zarzycki był kierownikiem Zakładu Ekologii i Geografii Roślin IB PAN (obecna nazwa – Zakład Ekologii IB PAN) od 1967 roku do przejścia na emeryturę z końcem 2000 r. Przez 3 lata pełnił funkcję zastępcy dyrektora d/s naukowych w IB PAN, a przez 6 lat (1984–1990) funkcję dyrektora IB PAN.

Za działalność naukową, jako jeden z młodszych profesorów, został K. Zarzycki uhonorowany w 1976 roku godnością członka korespondenta, a w 1994 r. członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk. W roku 1989, po reaktywowaniu Polskiej Akademii Umiejętności, został wybrany na członka czynnego PAU.

MISTRZOWIE JUBILATA

Jak sam podaje w swoim *curriculum vitae*, za swych Mistrzów uważa profesorów – Bogumiła Pawłowskiego, Jerzego Fabijanowskiego i Władysława Szafera. Im K. Zarzycki zawdzięcza wprowadzenie w szeroki wachlarz zagadnień – od florystyczno-fitosocjologicznych, geobotanicznych i taksonomicznych poprzez problemy hodowli i właściwej gospodarki leśnej do problematyki paleobotanicznej. Botanikami zagranicznymi, którzy mieli wpływ na dalsze losy naukowe K. Zarzyckiego byli dr J. Braun-Blanquet, w którego Stacji (Station Internationale Méditerranéenne et Alpine) w Montpellier spędził kilka miesięcy w późnych latach 50., oraz prof. H. Ellenberg, w latach 60. kierownik Instytutu Geobotanicznego (Geobotanisches Institut ETH) w Zürichu. Skierował on zainteresowania K. Zarzyckiego na tory ekologiczne (zagadnienia konkurencji i gospodarki azotowej u roślin). W Instytucie prof. Ellenberga przebywał K. Zarzycki kilkakrotnie, w sumie spędzając tam ponad rok. Prof. Ellenberg wysoko cenił młodego polskiego botanika-ekologa. Dał temu wyraz zgłaszając go jako kandydata do objęcia po nim kierownictwa Instytutu w Zürichu, sam bowiem obejmował stanowisko kierownika na Uniwersytecie w Getyndze. K. Zarzycki nie przyjął jednak tej propozycji, będąc silnie związanym z macierzystą placówką w Krakowie.

DOROBEK NAUKOWY I KIERUNKI PROWADZONYCH BADAŃ

Kazimierz Zarzycki jest autorem lub współautorem około 200 publikacji z zakresu szeroko pojętej

ekologii, geografii roślin, florystyki, taksonomii i ochrony przyrody. Blisko połowa to oryginalne prace naukowo-badawcze. Sporo ma też na swym koncie artykułów przeglądowych, popularnonaukowych, komunikatów i recenzji książek. Jest redaktorem lub współredaktorem kilku książek (por. pełny wykaz publikacji we *Fragmenta Floristica et Geobotanica* 45 (1–2), 2000 (2001)).

Jest taka mnogość wątków tematycznych w działalności naukowej K. Zarzyckiego, uprawianych w ciągu 50 lat, wątków wzajemnie się przeplatających, że trudno mi uporządkować je i podać w przejrzystej dla czytelnika formie. Zacznę od nurtu, któremu jest wierny przez całe swe naukowe życie. Są nim badania roślinności, jej dynamiki i zróżnicowania na tle warunków siedliskowych. Badania te prowadził w Polsce środkowej, południowej (głównie w Karpatach), a także poza jej granicami – we Francji, Ameryce Południowej i na Antarktydzie. Z tego nurtu wymienię pionierskie prace nad zależnością roślinności od wahanja poziomu wód gruntowych (łąki kołne w dolinie Wisły k. Krakowa, lasy w nadleśnictwie Bliżyn) oraz publikacje dotyczące różnorodnych zbiorowisk (łąki kołne Tatr i Podtatrza, łąki Pienin, pastwiska w Polsce południowej, wydmy w Camargue w pd. Francji, zbiorowiska leśne Bieszczad, Tatr – Sarnia Skała, Gór Świętokrzyskich – Świnia Góra, zbiorowiska wolnopływających roślin – Argentyna).

Wieloletnie intensywne studia terenowe i rozliczne krótsze wycieczki umożliwiły poznanie rozmieszczenia i wymagań siedliskowych poszczególnych gatunków roślin. Ta wiedza zaowocowała wzorcowymi opracowaniami – ekodiagramów roślin pienińskich, a następnie ekologicznych liczb wskaźnikowych roślin naczyniowych Polski. Obecnie jest przygotowywane drugie wydanie „liczb”. Liczby te stały się ogromną pomocą, a także i wzorem dla lokalnych, bardziej szczegółowych opracowań.

Niemal od początku swej pracy zajmował się Kazimierz Zarzycki zagadnieniami ochrony przyrody. Zdając sobie sprawę ze wzrastającego stale zagrożenia rodzimej flory naczyniowej, wiele uwagi poświęcał gatunkom ginącym i zagrożonym. Wynikiem tych studiów były czerwone listy tych grup roślin, które ukazały się w kolejnych dwóch wydaniach oraz dzieło „Polska Czerwona Księga Roślin”, której w pierwszym wydaniu był pierwszym redaktorem, a w drugim, przygotowywanym obecnie, współredaktorem. Posiadając szeroką wiedzę o gatunkach z Polski – uczestniczył w przygotowywaniu przez Szwedów „Czerwonej księgi państw regionu bałtyckiego” („Red data Book of the Baltic region”). Zajmował się K. Zarzycki nie tylko zagrożeniem gatunków, ale

również ich populacji, szczególnie populacji małych, silnie izolowanych. Wiele uwagi poświęcił antropogenicznym przemianom ekosystemów i zagrożeniom naturalnych procesów biologicznych. Tu należy wymienić monografię na temat przyrody Pienin, zagrożonej wielkimi inwestycjami wodnymi w rejonie Czorsztyna i Sromowiec.

W badaniach ekologicznych koncentrował się na zagadnieniach konkurencji – współzawodnictwa pomiędzy gatunkami, głównie leśnymi. Prowadził je zarówno w terenie, jak i w warunkach laboratoryjnych, śledząc siłę i zdolność kiełkowania nasion różnych gatunków.

Jest jednym z pionierów badań nad genetycznymi i ekologicznymi mechanizmami regulującymi liczebność osobników męskich i żeńskich w populacjach roślin dwupiennych (*Rumex acetosa* i *Rumex thyrsoiflorus*). Wspomnę też o pracy eksperymentalnej, z użyciem radioaktywnego fosforu, celem prześledzenia tempa jego wymiany pomiędzy roślinami w kulturach wodnych i glebowych.

W dorobku K. Zarzyckiego znajdują się również opracowania taksonomiczne wielu rodzin gatunków drzewiastych i krzewiastych, a także gatunków zielnych z rodzin *Labiatae* i *Compositae* do „Flory polskiej” (tomy 8, 10, 11, 12).

Obok publikacji reprezentujących te różne wątki trzeba wymienić syntetyczne opracowania w formie rozdziałów w różnych książkach (np. „Szata roślinna Polski”, „Nasze drzewa leśne”, „Populacje roślin i zwierząt”).

KONTAKTY MIĘDZYNARODOWE

W ciągu prawie 50-letniej działalności naukowej K. Zarzycki wielokrotnie uczestniczył w wyprawach botanicznych na Półwysep Bałkański (późne lata 60.), na Antarktydę (King George Island), na której spędził dwa letnie sezony (88/89 i 90/91), do Ameryki Południowej (Argentyna), gdzie wraz z prof. E. Landoltem badał wrogotną roślinność wodną (lata 80.) i wreszcie do północnej Korei, gdzie zajmował się roślinnością leśną i jej podobieństwami do flor w ciepłych okresach holocenijskich.

K. Zarzycki brał udział w wycieczkach IPE (International Phytogeographical Excursion) we Francji, Grecji, Ameryce Północnej i Japonii. Jako dyrektor Instytutu Botaniki PAN organizował 19. IPE w Polsce w 1989 r. Prócz dłuższych wypraw i wycieczek IPE, prof. Zarzycki wielokrotnie wyjeżdżał do różnych ośrodków naukowych, m. in. do Szwajcarii, Niemiec, na Litwę i Ukrainę oraz uczestniczył w kongresach i konferencjach botanicznych w Rosji, Kanadzie i Szwecji.

Efektom licznych wyjazdów i kontaktów stawała się wielokrotnie współpraca i przyjaźń z kolegami zagranicznymi. To z kolei dawało impuls do organizowania międzynarodowych spotkań. Najlepszym przykładem może być zorganizowana przez K. Zarzyckiego wycieczka na Podole w 2000 r. (Podolia 2000).

UDZIAŁ W KOMISJACH, KOMITETACH I TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH

K. Zarzycki brał czynny udział w organizacji nauki, będąc przez kilka kadencji członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej (obecna nazwa – Centralna Komisja) d/s Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych (lata 1984–1992), oraz członkiem Prezydium Krakowskiego Oddziału PAN. K. Zarzycki działał i nadal działa w wielu Komitetach Polskiej Akademii Nauk. Przez wiele lat był przewodniczącym Komitetu Ochrony Przyrody (1972–1974 i 1981–1991) i jest nadal aktywnym jego członkiem. Był, względnie jest nadal, członkiem dalszych Komitetów i Komisji PAN-owskich (m.in. Komitetu Botaniki, Komitetu Ekologii, Komitetu Badań Polarnych, Komisji Nauk Biologicznych Krakowskiego Oddziału PAN). K. Zarzycki był przez kilka lat członkiem Komitetu Narodowego d/s Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN) oraz członkiem Komitetu Narodowego Międzynarodowej Unii Nauk Biologicznych (IUPS).

K. Zarzycki jest wieloletnim (od 1954 r.) członkiem Polskiego Towarzystwa Botanicznego, przez kilka lat był wiceprzewodniczącym jego Krakowskiego Oddziału. W roku 2001 został nadany mu tytuł członka honorowego PTB. Prof. Zarzycki przewodniczył przez kilka kadencji Radom Naukowym – Instytutu Botaniki PAN, Instytutu Ekologii PAN, Pienińskiego Parku Narodowego; był członkiem Rad Naukowych Instytutu Dendrologii PAN, Tatrzańskiego Parku Narodowego i Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I REDAKCYJNA

K. Zarzycki wiele czasu poświęcał i nadal poświęca działalności wydawniczej, będąc przez wiele lat (1971–1987) redaktorem naczelnym czasopisma *Ochrona Przyrody* oraz członkiem Komitetów redakcyjnych czasopism: *Vegetatio* (obecnie *Plant Ecology*), *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, *Fragmenta Floristica et Geobotanica* (obecnie *Polish Botanical Journal*), *Ekologia Polska* (obecnie *Polish Journal of Ecology*), *Wiadomości Botaniczne*, *Wier-*

chy, *Wszechświat*, *Pieniny – Przyroda i Człowiek* oraz wydawnictwa *Flora polska – rośliny naczyniowe*.

Był m.in. współredaktorem (z prof. Szaferem) II i III wydania „Sztaty roślinnej Polski” (1972, 1977), redaktorem dzieła „Przyroda Pienin w obliczu zmian” (1982), współredaktorem (z E. Landoltem i J. J. Wójcickim) 2 tomowej książki „Contribution to the knowledge of flora and vegetation of Poland” (1992) oraz współredaktorem (z R. Kaźmierczakową) „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin – Paprotniki i Rośliny Naczyniowe” (1993, 2001).

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Choć miejscem pracy K. Zarzyckiego był aż do przejścia na emeryturę Instytut Polskiej Akademii Nauk, rozwijał on szeroką działalność dydaktyczną. Prowadził kursy z zakresu geobotaniki dla studentów biologii na Wydziale Biologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Krakowie, wykłady monograficzne z zakresu szeroko pojętej ochrony przyrody dla studentów Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UJ, wykłady na Podyplomowym Studium Ochrony Przyrody przy Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Krakowie i Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Zajmował się również szkoleniem personelu terenowego Pienińskiego Parku Narodowego w zakresie czynnej ochrony przyrody. Wiele lat, w ramach praktyk wakacyjnych, organizowanych przez Instytut Botaniki PAN i UJ dla studentów biologii z różnych uczelni polskich oraz uczelni niemieckich, prowadził zajęcia z zakresu botaniki i ochrony przyrody.

K. Zarzycki dbał o rozwój kadry naukowej w swym Zakładzie. Pod jego kierunkiem wykonano 12 prac doktorskich, 5 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 2 osoby tytuł profesora. Recenzował rozprawy doktorskie (26) i habilitacyjne (14) pracowników z wielu ośrodków naukowych w Polsce, oceniał wnioski osób ubiegających się o tytuł profesora (15). Był wielokrotnie recenzentem projektów badawczych (grantów dla Komitetu Badań Naukowych).

ODZNACZENIA I NAGRODY

Za swą działalność naukową K. Zarzycki otrzymał nagrodę Sekretarza Naukowego PAN (1985), zespołową nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nagrodę I stopnia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (1994), medal z okazji 100-lecia urodzin prof. Władysława Szafera i 30-lecia Instytutu Botaniki PAN.

KAZIMIERZ ZARZYCKI JAKO CZŁOWIEK,
KOLEGA, PRZYJACIEL, SZEFEF

Po przedstawieniu sylwetki K. Zarzyckiego jako naukowca, dydaktyka, organizatora, po wyliczeniu jego dokonań i zasług powiem jeszcze, jakim jest człowiekiem, kolegą, przyjacielem i szefem.

Jest człowiekiem o szerokich horyzontach, od najmłodszych, asystenckich lat był ciekaw nowych kierunków w nauce, starał się je wprowadzać i uprawiać. Przyciętu tu jeden tylko przykład sprzed prawie 50 lat. Jeszcze w Zakładzie swego Mistrza prof. Pawłowskiego włączył do badań fitosocjologicznych studia glebowe, opisy typów i rodzajów gleb oraz ich analizy chemiczne i dopominał się o większe przywiązywanie wagi do badań siedliska. W pracy jest entuzjastą, przyjemnie jest z nim działać w terenie i widzieć jak cieszy się drobnymi nawet „odkryciami”, choć obecnie może rzadziej widać w jego oczach tę iskierkę zachwytu.

Z wykształcenia przyrodnik, jest humanistą z urodzenia. Wiele czyta, zarówno dawną, jak i współczesną literaturę piękną, często gości w teatrze, na koncertach i wystawach. Jest człowiekiem pogodnym, o optymistycznym spojrzeniu na świat i ludzi, człowiekiem lubianym w bardzo wielu gronach, kulturalnym i miłym w obejściu. Nie oznacza to jednak, że nie ma wrogów i ostrych krytyków. Ta ostatnia grupa nie wydaje mi się jednak liczna. Jest człowiekiem tolerancyjnym – nie narzuca swoich poglądów, dyskutuje bezkonfliktowo z osobami reprezentującymi inne opcje polityczne i religijne. Ma łatwość nawiązywania kontaktów z ludźmi, dzięki temu skupia wokół siebie wiele osób, zarówno młodych, jak i starszych, którzy chętnie z nim współpracują.

Zakład prowadził K. Zarzycki pozostawiając, podobnie jak Jego Mistrz, wiele swobody w wyborze kierunku badań. Nie tylko nie przeszkadzał, lecz wspierał w działaniach. Jestem jedną z osób, która odeszła przed wielu już laty (lata 70.) od głównej linii jego zainteresowań. Tę zmianę Szef – Zarzycki w pełni zaakceptował. Choć był z dala od tzw. „brudnej ekologii”, niejednokrotnie udzielał mi rozsądnych rad przy przygotowywaniu wielu moich projektów badań. Jako kierownik Zakładu uważał, że ostra dyscyplina i rygorystyczne narzucanie tematu młodym asystantom jest niesłuszne i nie prowadzi do niczego dobrego. Ufał swym pracownikom, że dają z siebie wszystko, na co ich stać. Gdy zawiódł się na nich, długo to przeżywał. Był Szefem wyrozumiałym, mogą to ocenić szczególnie kobiety – matki dzieciom. Nigdy nie padały na ich głowy gromy i nie słuchały ostrych napomnień, gdy nie pojawiały się w Zakładzie, będąc na lekarskich zwolnieniach z powodu choroby maluchów.

Jest wiernym w przyjaźni, wydaje mi się jednak, że za prawdziwych przyjaciół uważa niewiele osób. Jest człowiekiem szczęśliwym, bardzo rodzinnym. Ma żonę Barbarę, dwóch żonatyh synów oraz troje wnucząt – dwie małe kobietki i jednego chłopaczka, w których jest zakochany. Jak każdy człowiek ma też niewątpliwie i wady. Wymienię tu jedną z nich. Jest „bałaganiarzem”, nie ma zwyczaju systematycznie gromadzić i porządkować różnych materiałów, m.in. także uaktualniać danych do swego *curriculum vitae* – z tego powodu miałam nieco kłopotu pisząc ten artykuł.

Krystyna GRODZIŃSKA

JUBILEUSZ 70. URODZIN PROFESORA
DR HAB. LEONA STUHLIKA

The seventieth anniversary of Professor Leon
Stuchlik birthday

Leon Stuchlik urodził się 25 kwietnia 1931 r. w Chorzowie, z ojca Augustyna i matki Antoniny Maciejewskiej. Po wybuchu II wojny światowej, podczas okupacji niemieckiej, kontynuował naukę w szkole powszechnej, początkowo w Chorzowie, później w Golasowicach koło Pawłowic (woj. śląskie). W latach 1945–1950 uczył się w Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Chorzowie i tam zdał maturę w 1950 r. Studia podjął w Krakowie, na wy-